

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگرفته از: وبلاگ ساگر، ۲۳ سپتمبر ۲۰۲۲*

نویسنده: پروفسور Engr. Zamir Ahmed Awan**

برگردان: سایت «۱۰ مهر» و یادداشت پورتال

۰۴ اکتوبر ۲۰۲۲

نقش و مشارکت پاکستان در سازمان همکاری شانگهای

به نظر می‌رسد سازمان همکاری شانگهای برای مقابله با تهاجم غیرقانونی، تجاوز، فشار، زورگویی، تحریم، مداخله خارجی در امور داخلی و تهاجمات، اتحادی نیرومند تشکیل دهد. این یک پلنفرم برای ترویج تجارت، ارتباط و اتصالات متقابل، یکپارچگی فرهنگی و هماهنگی است. سازمان همکاری شانگهای در تأمین امنیت و توسعه منطقه‌ای موفق خواهد بود. این امر کامیابی همه کشورهای عضو و همچنین کل منطقه را تضمین خواهد کرد.

*****

سازمان همکاری شانگهای (SCO) یک ائتلاف منطقه‌ای می‌باشد که جانشین شانگهای پنج است که در سال ۱۹۹۶ بین جمهوری خلق چین، قزاقستان، قرقیزستان، روسیه و تاجیکستان شکل گرفت. در ۱۵ جون ۲۰۰۱، رهبران این کشورها و ازبیکستان در شانگهای ملاقات کردند تا سازمان جدیدی را با همکاری‌های عمیق‌تر سیاسی و اقتصادی اعلام کنند. منشور سازمان همکاری شانگهای در ۷ جولای ۲۰۰۲ امضاء شد و در ۱۹ سپتمبر ۲۰۰۳ لازم‌الاجراء گردید. با پیوستن هند و پاکستان در ۹ جون ۲۰۱۷ به سازمان همکاری شانگهای، تعداد اعضای این سازمان به هشت کشور گسترش یافت. ایران نهمین کشوری است که اخیراً به سازمان همکاری شانگهای پیوسته است. چندین کشور به‌عنوان ناظر یا شریک مذاکره می‌باشند که انتظار می‌رود در آینده نزدیک به آن بپیوندند.

اهداف اصلی سازمان همکاری شانگهای عبارتند از (۱) تقویت روابط بین کشورهای عضو. (۲) ارتقای همکاری‌ها در امور سیاسی، اقتصاد و تجارت، علمی - فنی، فرهنگی و آموزشی و همچنین در عرصه انرژی، حمل و نقل، گردشگری و حفاظت از محیط زیست. (۳) حفظ صلح، امنیت و ثبات منطقه‌ای؛ و (۴) ایجاد نظم سیاسی و اقتصادی

بین‌المللی دموکراتیک و عادلانه. با کمک بانک توسعه آسیایی و کمیسیون اقتصادی و اجتماعی ملل متحد برای آسیا و اقیانوسیه، اعضای سازمان همکاری شانگهای توافق‌نامه‌ای بین دولتی برای تسهیل حمل و نقل جاده‌ای بین‌المللی تنظیم کرده‌اند.

شورای سران کشورها، رئیس‌جمهور یا نخست‌وزیر، بالاترین نهاد تصمیم‌گیری در سازمان همکاری شانگهای است. این شورا در اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای که هر ساله در یکی از پایتخت‌های کشورهای عضو برگزار می‌شود تشکیل جلسه می‌دهد. در اجلاس شورای سران کشورهای سازمان همکاری شانگهای، دموکراسی‌های پارلمانی هند و پاکستان به دلیل ساختار حکومتی با نخست‌وزیران خود که مسئولیت‌های آنها مشابه رؤسای جمهور کشورهای دیگر سازمان همکاری شانگهای است شرکت می‌کنند.

اجلاس سالانه شورای سران کشورهای سازمان همکاری شانگهای (SCO) در سال ۲۰۲۲ در تاریخ ۱۵ تا ۱۶ سپتامبر در سمرقند برگزار شد. نخست‌وزیر پاکستان، آقای محمد شهباز شریف، هیأت پاکستانی را در اجلاس شورای سران کشورهای سازمان همکاری شانگهای رهبری کرد و شرکتی فعالانه داشت.

پاکستان خواهان اتصال منطقه‌ای و ثبات افغانستان و روابط اقتصادی و تجاری است که به یکپارچگی اقتصادی و تجاری میان کشورهای عضو منجر خواهد شد.

تجارت ترانزیتی و همکاری تجاری بین کشورهای عضو برای پایداری و بهبود اقتصادی منطقه که تحت تأثیر نامطلوب همه‌گیری کووید - ۱۹ قرار گرفته است، ضروری است.

پاکستان می‌تواند در رابطه با کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای نقش مهمی در ارائه یکپارچگی تجاری و اقتصادی ایفاء کند که آغازگر دوره جدیدی از کریدورهای اقتصادی در منطقه خواهد بود. در این زمینه، موارد زیر را می‌توان برجسته کرد:

- پاکستان یکی از اعضای فعال سازمان همکاری شانگهای است که می‌تواند در اتصال آسیای مرکزی، آسیای شرقی، چین، روسیه و افغانستان به سایر نقاط جهان از طریق بندر آبی تازه در حال توسعه خود گوادر، نقشی حیاتی ایفاء کند.

- گوادر و کریدور اقتصادی چین پاکستان (CPEC) برای ارائه خدمات به کشورهای محصور در خشکی و کشورهای منطقه برای ارتباط با اروپا، خاورمیانه و افریقا طراحی شده‌اند.

- موقعیت پاکستان برای تجارت بین‌المللی حیاتی است و می‌تواند در سال‌های آینده الگوی تجارت جهانی را تغییر شکل داده و دگرگون سازد.

- پاکستان پلی است بین چندین کشور محصور در خشکی به خاورمیانه، افریقا و اروپا از طریق بندر آبی در حال ساخت خود - گوادر.

- گوادر یک بندر طبیعی در اعماق آبه‌ها است و پس از توسعه کامل، بزرگترین بندر آبی در کل منطقه خواهد بود و به قطب فعالیت‌های تجاری برای کل جهان تبدیل می‌شود.

- در پاکستان معمولاً زبان انگلیسی استفاده می‌شود و می‌تواند نقش مهمی در تجارت ترانزیتی در منطقه ایفاء کند.

- تقریباً ۷۰ درصد از جمعیت پاکستان را جوانان زیر ۴۰ سال تشکیل می‌دهند که نیروی کار بسیار مولدی می‌باشند و می‌توانند نقشی حیاتی در توسعه داشته باشند.

- برای فعالیت‌های اقتصادی، کشاورزی و معادن و مواد معدنی غنی حیاتی هستند.

سازمان همکاری شانگهای از زمان تأسیس خود اهمیت زیادی برای رسیدگی صحیح به موضوع افغانستان قائل بوده است زیرا معتقد است که ثبات درازمدت منطقه تا حد زیادی با حل بحران افغانستان مرتبط است.

ثبات منطقه‌ئی همچنین شدیداً نیازمند صلح و ثبات در افغانستان است و به همین دلیل است که پاکستان از همه‌مجامع منطقه‌ئی و بین‌المللی برای متقاعد کردن جامعه جهانی جهت تعامل با دولت طالبان استفاده می‌کند.

از طریق سازمان همکاری شانگهای، همه رهبران باید از رهبری طالبان بخواهند که دست به اقدام تشکیل دولتی فراگیر بزند تا افغانستان را به یک نهاد سازنده در راه صلح، امنیت و توسعه منطقه تبدیل کند.

دستور کار هند در سازمان همکاری شانگهای مشکوک است. مخالفت آن با اهداف سازمانی سازمان همکاری شانگهای (SCO)، درست مانند انجمن همکاری‌های منطقه‌ئی جنوب آسیا (SAARC)، آن را ناکارآمد می‌کند؛ تجربه تلخی که در گذشته شاهد آن بوده‌ایم. به‌عنوان مثال، سال گذشته هند از موافقت با بیانیه‌های مشترک مانند مقابله با گسترش تروریسم، پشتیبانی از مخالفت با تسلیحات در فضاء و بیانیه‌های رهبران جهان علیه فاشیسم در طول جنگ جهانی دوم درخواست معافیت کرد.

سازمان همکاری شانگهای همچنان با اقدامات هند عمدتاً به دلیل سیاست چندجانبه دهلی نو مواجه است. اتحاد دفاعی و ستراتیژیک هند با ایالات متحده، عضویت در QUAD، و روابط نزدیک با جاپان و استرالیا سؤالاتی را در مورد صداقت هند در روابط با سازمان همکاری شانگهای که روسیه و چین کشورهای اصلی آن هستند، ایجاد می‌کند. همه کشورهای عضو باید اطمینان حاصل کنند که از تأثیرات غربی یا منطقه‌ئی (هند) برای سوءاستفاده از آسیب‌پذیری‌های افغانستان استفاده نمی‌شود.

اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای ۲۰۲۲ باید به‌عنوان فرصتی برای پاکستان و هند به‌منظور پیشبرد برنامه مبارزه با تروریسم در منطقه از طریق مشارکت متقابل در ساختار منطقه‌ئی ضد تروریستی سازمان همکاری شانگهای (RATS-SCO) در نظر گرفته شود.

در میان کشورهای عضو، مقررات فنی و دیجیتالی شدن نیز بخشی از دستور کار سازمان همکاری شانگهای امسال بود. در حالی که پاکستان قربانی کمپین اطلاعات نادرست جهانی هند شده است، سازمان همکاری شانگهای باید به‌عنوان بستری برای کاهش چنین مسائلی خصمانه‌ای با هر دو طرف برخوردی بی‌طرفانه داشته باشد.

در واقع، همه کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای قربانی اجبار یا تحریم‌های جهان غرب هستند. روسیه در تقابل مستقیم با امریکا قرار دارد و بعد از مسأله اوکراین این موضوع آشکارتر شده است. چین نیز توسط ایالات متحده و متحدانش در حاشیه و کنار قرار گرفته است. پاکستان نیز با زورگویی شدید امریکا مواجه است. ایران نیز هدف تجاوزات و تقابل‌های امریکاست. همه کشورهای آسیای مرکزی هر کدام به‌شکلی توسط ایالات متحده یا تحت فشار قرار دارند یا به حاشیه رانده شده‌اند.

به‌عبارت دیگر، همه اعضای سازمان همکاری شانگهای، به‌جز هند، قربانی هژمونی امریکا هستند. تنها نیروی الزام‌آور در میان کشورهای سازمان همکاری شانگهای مقابله با برتری، زورگویی و تحریم‌های امریکاست. کشورهای ناظر و شرکایمذاکره نیز قربانی جهان غرب هستند و مایل به پیوستن به سازمان همکاری شانگهای به‌عنوان پناهگاه و محافظت از هرگونه تجاوز یا فشار غرب می‌باشند.

به‌نظر می‌رسد سازمان همکاری شانگهای برای مقابله با تهاجم غیرقانونی، تجاوز، فشار، زورگویی، تحریم، مداخله خارجی در امور داخلی و تهاجمات، اتحادی نیرومند تشکیل دهد. این یک پلتفرم برای ترویج تجارت، ارتباط و

اتصالات متقابل، یک پارچگی فرهنگی و هماهنگی است. سازمان همکاری شانگهای در تأمین امنیت و توسعه منطقه‌ئی موفق خواهد بود. این امر کامیابی همه کشورهای عضو و همچنین کل منطقه را تضمین خواهد کرد. این اتحاد تقریباً نیمی از جمعیت جهان و یکسوم تولید ناخالص داخلی جهانی را تشکیل می‌دهد و دارای منابع طبیعی عظیمی است. تمام پتانسیل‌های رشد سریع و ریشه‌کن کردن کامل فقر را دارد. آینده سازمان همکاری شانگهای روشن است و ما باید برای رسیدن به اهداف آن تحت منشور جامع سازمان همکاری شانگهای به تلاش و مبارزه ادامه دهیم.

*****

* <https://thesaker.is/pakistans-role-and-contribution-to-sco/>

*پروفسور Engr. Zamir Ahmed Awan رئیس مؤسس GSRRA ، سینولوژیست (دیپلمات سابق)، سردبیر، تحلیلگر، عضو غیرمقیم CCG (مرکز چین و جهانی شدن).

یادداشت:

نویسنده در اینجا حین بررسی مناسبات و اهمیت کشورهای هند و پاکستان، مطلقاً به جانبداری از پاکستان پرداخته، خلاف آنچه از سیاست های دوگانه هند یادآوری نموده، از سیاست های دوگانه پاکستان به خصوص از همکاری های تنگاتنگ حتا برده وار سازمان استخبارات آن کشور یعنی "آی. اس. آی." با "سیا" و "ام. آی. ۶" و وابستگی چند لایه احزاب بزرگ آن کشور به انگلستان، امریکا و عربستان سعودی اصلاً ذکری ننموده است.

اداره پورتال "افغانستان آزاد-آزاد افغانستان"